

Poročilo o delu Odbora Republike Slovenije za podelitev nagrad in priznanj za izjemne dosežke na področju znanstvenoraziskovalne in razvojne dejavnosti v letu 2023

Odbor Republike Slovenije za podelitev nagrad in priznanj za izjemne dosežke na področju znanstveno-raziskovalne in razvojne dejavnosti (v nadaljevanju Odbor) se je 15. marca 2023 sestel na dopisni seji, na kateri je potrdil razpisno dokumentacijo letošnjega Javnega razpisa za prijavo kandidatur za Zoisovo nagrado, Zoisovo priznanje, Puhovo nagrado, Puhovo priznanje in priznanje ambasador znanosti RS, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS in na spletni strani Ministrstva za visoko šolstvo znanost in inovacije. Rok za oddajo vlog je bil 3. maj 2023.

Odpiranje letošnjih kandidatur za nagrade in priznanja je bilo 10. maja 2023. Na razpis je prispelo 60 popolnih vlog, kar je enako število kot v letu 2022.

Med vlogami je bilo:

- 10 kandidatur za Zoisovo nagrado za življenjsko delo
- 15 kandidatur za Zoisovo nagrado za vrhunske dosežke
- 25 kandidatur za Zoisovo priznanje
- 5 kandidatur za Ambasadorja oz. ambasadorko znanosti RS
- 3 kandidate za Puhovo nagrado za življenjsko delo
- 1 kandidatura za Puhovo nagrado za vrhunske dosežke
- 1 kandidatura za Puhovo priznanje

Po področjih je Odbor prejel:

- 13 vlog s področja humanistike in družboslovja
- 19 vlog s področja naravoslovja in matematike
- 16 vlog s področja tehnike
- 12 vlog s področja ved o živem.

Za nagrade in priznanja je bilo predlaganih 25 znanstvenic in 42 znanstvenikov, skupaj 67.

Prejete prijave je Odbor obravnaval na seji 16. maja 2023, jih razdelil po področjih in imenoval strokovne komisije za posamezna področja (humanistika in družboslovje, naravoslovje in matematika, tehnika, vede o živem). Na seji 6. julija 2023 je Odbor odločil o 4-ih nagrajenkah in 11-ih nagrajencih.

Imena nagrajencev in nagrajenk je Odbor letos prvič javno objavil že pred podelitvijo nagrad in priznanj, in sicer 13. 10. 2023. Javna objava imen pred podelitvijo nagrad in priznanj je omogočena s spremembo Pravilnika o nagradah in priznanjih za izjemne dosežke v znanstveno-raziskovalni in razvojni dejavnosti. Spremembe Pravilnika je odbor potrdil na dopisni seji 30. januarja 2023, veljati pa so pričele po objavi v Uradnem listu RS št. 21/18 in št. 28/23 – popr.

Odbor je na sejah razpravljal tudi o lokaciji podelitve nagrad in priznanj za izjemne dosežke v znanstveno-raziskovalni in razvojni dejavnosti. Iz Linhartove dvorane CD, kjer je bila podelitev

v preteklih letih in bo še letos, se v letu 2024 selimo v Gallusovo dvorano. Želimo si, da bi na podelitev v živo pritegnili res širok krog javnosti in da bi podelitev nagrad in priznanj za izjemne dosežke v znanstveno-raziskovalni in razvojni dejavnosti bila vrhunec aktivnega praznovanja državnega praznika »dan znanosti«. Po naših informacijah je vpeljava dneva znanosti kot državnega praznika že kar nekaj časa medresorsko usklajena in čaka; ne vemo na kaj in zakaj in lahko le upamo, da se bosta vendarle tudi za to dejanje našla volja in čas.

Člani in članice odbora so izpostavili tudi potrebo po boljši promociji za prijavo kandidatur za Puhove nagrade in priznanja. Razpravljali smo tudi možnosti preimenovanja Puhovih nagrad, saj sedanje poimenovanje preveč usmerja k prijavam s tehničnih področij in ne vabi k prijavi kandidatur z drugih področij (npr. družboslovje, zdravje...). Kot predlog preimenovanja ponujamo kar Zoisova nagrada/priznanje za prenos znanja in dosežkov v uporabno prakso oziroma za uporabnostno usmerjene raziskovalne dosežke.

Preimenovanje je seveda možno šele s spremembo Zakona o nagradah in priznanjih za izjemne dosežke v znanstveno-raziskovalni in razvojni dejavnosti. Z uvedbo državnega praznika »dan znanosti« bodo spremembe Zakona potrebne, do takrat pa bi bilo smiselno premisliti tudi o morebitnem preimenovanju Puhovih nagrad in priznanj.

Prof. dr. Nataša Vaupotič

Ljubljana, 13. 10. 2023

